УДК 336

Олена Костянтинівна ГОМАНЮК

аспірантка,
Луцький національний технічний університет
E-mail: gok78@ukr.net

МЕТОДИКА ОЦІНКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

Гоманюк, О. К. Методика оцінки розвитку регіональних ринків банківських послуг/ Олена Костянтинівна Гоманюк // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету "Економічна думка", 2015. – Том 19. – № 1. – С. 136-147. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ*. Стаття присвячена пошуку методики оцінки розвитку регіональних ринків банківських послуг. Необхідність проведеного дослідження викликана гострою потребою опрацювання зазначеного кола питань, з метою раціонального планування та покращення організації банківської діяльності на регіональних рівнях.*

Мета. *Метою статті є обґрунтування дієвих методичних підходів для оцінювання рівня розвитку регіональних ринків банківських послуг, які побудовані як на науковому доробку вчених, так і на власних теоретичних напрацюваннях.*

Метод. *У процесі написання статті використано прийоми і способи статистичного аналізу для проведення кількісної та якісної оцінки рівня розвитку регіональних ринків банківських послуг, застосовано методи групування та порівняння, індексний та графічний, а також метод комплексної оцінки.*

Результати. *У процесі написання наукової статті були відібрані характеристики, котрі склали основу для оцінки, як найбільш змістовні та визначальні щодо впливу на розвиток регіональних ринків банківських послуг. Закладаючи в регіональний, ринковий та банківський зрізи певні критерії, окреслено основні напрями дослідження, які в сукупності з правильно підібраними частковими показниками склали матричну частину методики. Спираючись на вказані вище структурні компоненти, було проведено умовний поділ площини аналітичного дослідження на аналіз розвитку регіонального та ринкового зрізу в поєднанні з банківською діяльністю.*

Для проведення на рівні регіонів оцінки розвитку банківської діяльності застосовано аналіз територіального забезпечення банківськими установами, їх доступність для споживачів та дослідження спеціалізації регіонів на продукуванні банківських послуг. На ринковому зрізі методика оцінки побудована на закономірностях і тенденціях соціально-економічного розвитку регіонів як безпосереднього місця формування та функціонування регіональних ринків банківських послуг, а також, враховуючи економічний зміст поняття "ринок", передбачена оцінка наявних ринкових відносин, які відбуваються з приводу розподілу, використання, передачі, користування та забезпечення потреб споживачів у банківських послугах.

Ключові слова: *регіон; ринок; регіональний ринок; ринок банківських послуг; регіональний ринок банківських послуг; банківська установа; банківська послуга; територіальна забезпеченість та доступність; спеціалізація; концентрація; попит; пропозиція.*

© Олена Костянтинівна Гоманюк, 2015

Olena Kostiantynivna GOMANYUK

PhD Student,
Lutsk National Technical University
E-mail: gok78@ukr.net

METHOD OF ASSESSMENT OF DEVELOPMENT OF BANKING SERVICES OF REGIONAL MARKETS

Abstract

Introduction. *The article is devoted to the evaluation methods of regional banking market. The need for the study is determined by the acute need of elaboration of this range of issues, in order to improve the planning and management of banking on the regional level.*

Purpose *of the article is a study of methods for effective evaluation of the development of banking services of regional markets. They are based both on scientific achievements of scientists and their own theoretical work.*

Method. *In the process of writing the article the techniques and methods of statistical analysis for quantitative and qualitative assessment of the level of regional banking markets are used. The methods of grouping and comparison, index and graphic and comprehensive assessment method are applied.*

Results. *In the process of writing of the research the certain characteristics have been selected. They have become the basis for the assessment as the most meaningful and decisive influence on the development of the regional banking market. Laying in the regional market and bank cuts certain criteria, the main directions of research are outlined. They together with properly selected parameters have become the matrix part of methods. On the basis of of the above mentioned structural components it has been done the conditional division of the sphere of analytical study onto the analysis of development of the regional and market cut combined with banking.*

The analysis of territorial providing by banking institutions, their availability to consumers and research of specialization as for the providing of banking services has been applied.On the market cut the method of estimation is based on patterns and trends of socio-economic development as the direct point of formation and functioning of regional markets for banking services. It has been given the economic meaning of the term "market". It provides the assessment of available market relations.

Keywords: *region; market; regional market; banking market; regional market for banking services; banks; banking; territorial security and availability; specialization; concentration; demand; supply.*

JEL classification: E44

Вступ

Аналіз регіональних ринків банківських послуг є важливим індикатором для проведення оцінки рівня їх розвитку та розкриття можливостей щодо подальшого функціонування. На сьогодні виникає необхідність дослідження цих питань, адже наявність інформації дозволить раціонально планувати банківську діяльність на регіональних рівнях та створить можливість покращити їх організацію.

Таким чином, для вибору правильних та економічно обґрунтованих рішень щодо розвитку регіональних ринків банківських послуг необхідно керуватися методикою, котра будуватиметься на показниках, за допомогою яких можна кількісно та якісно описати можливості регіонального ринку банківських послуг, враховуючи при цьому особливості їх функціонування в тих чи інших регіонах. Пошук відповідної методики сприятиме формуванню дієвого підґрунтя до оцінювання та матиме цінність для широкого кола учасників: органів державної влади в регіонах, представників регіональної влади, банківських установ, споживачів, інвесторів тощо.

В основу методики розвитку регіональних ринків банківських послуг пропонуємо закласти аналіз регіональних особливостей банківської діяльності та дослідження ринкових відносин, пов'язаних з наданням та споживанням банківських послуг. Таким чином, ми керуватимемося регіональним аспектом, зокрема, поглядами таких відомих вчених у галузі регіональної економіки, як: А. Гранберг [7], Є. Качан [10], О. Коваленко [11], Д. Стеченко [16] та ін.. Ринковий механізм розглянемо, спираючись на праці фахівців у сфері вивчення регіональних ринків К. Айнабек [2], А. Новосьолова [14], С. Сонько [15] та ін.

Варто додати, що кожен з перерахованих компонентів ми розглядатимемо не відокремлено, а враховуючи те, що регіон і регіональний ринок повинні супроводжуватися певним наповненням, отож

пропонуємо провести оцінку розвитку регіональних ринків банківських послуг, аналізуючи регіональний та ринковий зріз крізь призму та в тісному взаємозв'язку з банківською діяльністю. Такий підхід допоможе обґрунтувати необхідність урахування трьох базових основ, на яких будуватиметься методика оцінки розвитку регіональних ринків банківських послуг.

Зазначимо, що низка науковців, таких, як Е. Бернштам, З. Герасимчук, У. Грудзевич, Є. Єніна, Н. Корецька А. Лузанов, М. Люзняк, В. Стойка та ін.., у своїх працях здійснили дослідження банківського аспекту, поєднавши з регіональним, та фрагментарно оцінили окремі компоненти банківської діяльності на рівні регіонів.

Проте вченими не запропоновано комплексний підхід до оцінки розвитку регіональних ринків банківських послуг, котрий поєднував би перелічені вище три структурних компоненти, що підкреслює необхідність проведення дослідження в обраній нами тематиці.

Мета та завдання статті

Отже, метою статті є обґрунтування дієвих методичних підходів до оцінювання рівня розвитку регіональних ринків банківських послуг, які побудовані як на теоретичному доробку вчених, так і на власних напрацюваннях у сфері дослідження регіону, регіонального ринку та банківської діяльності. При цьому вказана методика повинна підкріплюватися об'єктивними та достовірними частковими показниками, котрі б забезпечили прозорість та ясність розрахунків. Методи передбачають використання засобів статистичного аналізу для проведення кількісної та якісної оцінки рівня розвитку регіональних ринків банківських послуг.

Щодо напрямів оцінки, то вони повинні ґрунтуватися насамперед на критеріях, котрі складають основу для оцінки тих елементів, які були визначені як найбільш змістовні та визначальні щодо впливу на розвиток регіональних ринків банківських послуг. Застосувавши їх в аналітичній частині, ми зможемо провести оцінку розвитку регіональних ринків банківських послуг, а закладаючи в регіональний, ринковий та банківський зрізи певні змістові характеристики, окреслимо основні напрями дослідження, які в сукупності з правильно підібраними частковими показниками складуть матричну частину методики.

Виклад основного матеріалу дослідження

У попередніх публікаціях нами були запропоновані характеристики, які визначають розвиток регіональних ринків банківських послуг [6]. Ці критерії були отримані в результаті дослідження трьох структурних компонентів: регіону, регіонального ринку та ринку банківських послуг. Змістовим наповненням перерахованих понять є територіальна забезпеченість банківськими установами, їх доступність для споживачів, банківська спеціалізація регіонів, попит та пропозиція на банківські послуги та структура регіонального ринку банківських послуг. Спираючись на вказані структурні компоненти, пропонуємо продовжити хід дослідження і умовно поділити площину аналітичного дослідження на аналіз розвитку регіонального та ринкового зрізу в поєднанні з банківською діяльністю.

Для проведення на рівні регіонів оцінки розвитку банківської діяльності пропонуємо використати аналіз територіального забезпечення банківськими установами, їх доступність для споживачів та дослідження банківської спеціалізації регіонів. На ринковому зрізі методика оцінки будуватиметься на закономірностях і тенденціях соціально-економічного розвитку регіонів як безпосереднього місця формування та функціонування регіональних ринків банківських послуг, а також, враховуючи економічний зміст поняття "ринок", передбачатиме оцінку наявних ринкових відносин, які відбуваються з приводу розподілу, використання, передачі, користування та забезпечення потреб споживачів у банківських послугах. Тобто розглянемо попит та пропозицію на банківські послуги та оцінку структури регіонального ринку банківських послуг (розподіл "ринкової влади" між регіональними ринками банківських послуг).

Таким чином, узагальнюючи наукові дослідження та враховуючи напрацювання теоретичної частини роботи, схема методики оцінки розвитку регіональних ринків банківських послуг матиме наступний вигляд (див. рис. 1.).

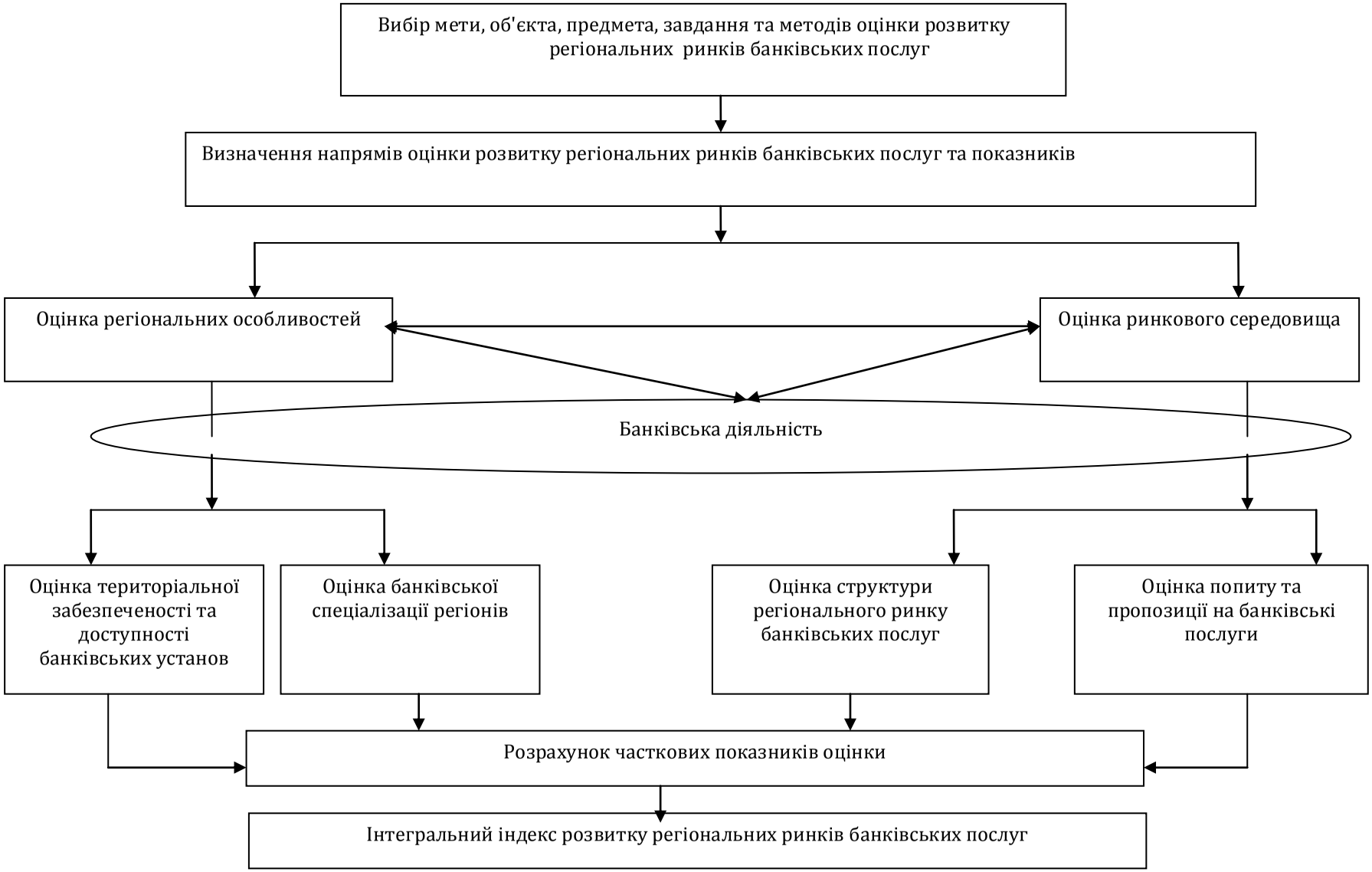

Рис. 1. Схема методики оцінки розвитку регіональних ринків банківських послуг

Перший напрямок передбачає оцінку територіальної забезпеченості і доступності банківських установ у регіонах та оцінку банківської спеціалізації регіону. Вибір вищевказаних напрямів пояснюється тим, що саме регіони виступають безпосереднім місцем функціонування регіональних ринків банківських послуг. Саме тому важливо насамперед дослідити регіон щодо забезпеченості банківськими установами, їх доступності та проаналізувати спеціалізацію регіонів щодо можливості надання банківських послуг. Це дозволить визначити умови функціонування регіональних ринків банківських послуг, оцінити їх потенційну здатність, враховуючи при цьому особливості регіонів та в кінцевому підсумку скласти базу для подальших кроків розроблення методики.

Для оцінки забезпеченості та доступності банківських установ у регіонах скористаємося дослідженнями науковців З. Герасимчук та Н. Корецької [5] у сфері територіальної організації банківської системи регіонів та В. Стойки [17] - у вивченні особливостей функціонування і передумов розвитку регіональної банківської системи.

Як продовження дослідження вчених, пропонуємо доповнити їх власними напрацюваннями та побудувати оцінку забезпеченості та доступності банківських установ регіонів крізь призму двох підскладових: територіальної та споживчої. Саме такий підхід надасть можливість комплексно дослідити доступність, враховуючи як територіальні особливості регіонів, так і наявних споживачів регіону (див. рис. 2).

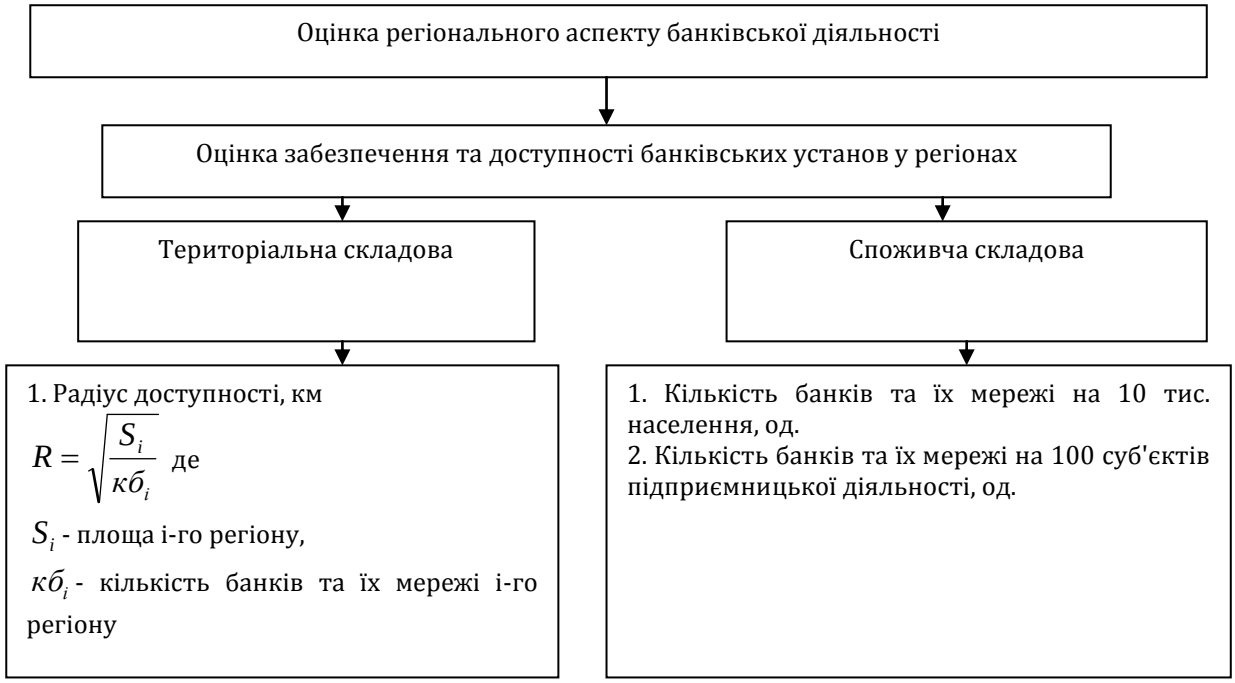

Рис. 2. Методика проведення оцінки забезпечення та доступності банківських установ у регіонах

Визначившись з показниками оцінки забезпечення та доступності банківських установ у регіонах, проведемо аналіз спеціалізації регіонів щодо продукування банківських послуг.

Загалом методи визначення спеціалізації економіки регіонів знаходимо в працях таких вчених-економістів, як А. Гранберг [7], Є. Коваленко [11], Д. Стеченко [16], Є. Качан [10] тощо та ін..

Для визначення банківської спеціалізації регіонів пропонуємо скористатися коефіцієнтом спеціалізації, оскільки останній акцентує увагу не на галузевому, а територіальному підході і визначає безпосередньо сам регіон на предмет його спеціалізації. У такому випадку формула банківської спеціалізації регіону матиме наступний вигляд:

$$C_{банк.(i.p.)} = \frac{q_{ir}}{q_r} \times 100 / \frac{Q_r}{Q} \times 100, \quad (1)$$

де q_{ir} - обсяг наданих банківських послуг у регіоні, q_r - загальний обсяг наданих банківських послуг у країні, Q_r - обсяг ВРП, Q - обсяг ВВП.

Наступним кроком є оцінка ринкових відносин. Запропонований напрямок охоплює організацію, надання, забезпечення, споживання банківських послуг. У цьому випадку мова йтиме про кон'юнктурний аналіз, який міститиме оцінку попиту та пропозиції на банківські послуги. А також, зважаючи на те, що вивчення регіонального ринку слід проводити, досліджуючи ринкове середовище, то в зазначеному підході варто провести оцінку структури регіонального ринку банківських послуг, що передбачає визначення ринкових позицій за обсягом наданих банківськими установами послуг та результатів їх діяльності, а також оцінку наведених та діючих на регіональному ринку банківських установ за різними формами власності та за походженням банківських капіталів.

Варто зазначити, що дослідження цього напрямку надасть можливість охарактеризувати ринкову ситуацію на регіональному ринку банківських послуг, яка складається під впливом попиту і пропозиції, та проаналізувати розподіл ринкових позицій на регіональних ринках банківських послуг і відповідно сформувати рішення щодо подальшої банківської діяльності.

Для проведення вивчення структури регіонального ринку банківських послуг скористаємось показниками концентрації та монопольної влади. Зазначимо, що, відповідно до теорії ринків, існує пряма залежність між монопольною владою та рівнем концентрації [1].

Концентрацію ринку банківських послуг України досліджувала у своїх працях Н. Корецька [12]. Науковцем було проведено визначення індексів концентрації трьох (CR3), п'яти (CR5), десяти (CR10) провідних банків за розміром капіталу та активів, а також індекс Херфіндаля-Хіршмана (HHI) з метою визначення рівня ринкової влади.

Для аналізу присутності іноземного капіталу вчені З.Герасимчук та Н. Корецька запропонували два показники: частка іноземного капіталу у власному капіталі банківської системи регіону та показник безпеки регіону від залучення прямих іноземних інвестицій, який розраховується як співвідношення іноземної частки в капіталі банків і-го регіону до ВРП [5, с. 68]. Науковці З. Герасимчук та О. Гонта використовували для оцінки рівня концентрації іноземного капіталу в регіонах коефіцієнт організаційної зосередженості іноземного капіталу в регіоні, що визначався як питома вага підприємств з прямими іноземними інвестиціями в загальній кількості таких підприємств у країні [4, с. 181]. Таким чином, запропоновані авторами показники дозволяють оцінити кількісні та якісні параметри взаємодії між національним та іноземним капіталом і на основі отриманих результатів провадити заходи по регулюванню пропорцій між ними.

Як продовження цих досліджень, пропонуємо оцінити структуру регіонального ринку банківських послуг шляхом проведення оцінки концентрації обсягу депозитів і кредитів юридичних та фізичних осіб, активів, а також проаналізувати ринок на предмет сконцентрованості за формами власності і структурою походження банківських капіталів. Для цього застосуємо індекс Херфіндаля-Хіршмана, котрий розраховується за формулою:

$$\text{HHI} = \sum_{\kappa=1}^{N}\left(\frac{P_i}{P}\right)^2 \qquad (2),$$

де P_i - певний показник діяльності окремого банку за яким здійснюється оцінка рівня монополізації ринку;

P - значення відповідного показника для всієї банківської системи;

N - кількість банків у банківській системі.

У запропонованій методиці використаємо інтерпретацію зазначеного показника і з метою оцінки регіонального зрізу і за розрахункову одиницю пропонуємо прийняти не результуючі показники кожного окремого банку країни, а сукупне значення всіх банків регіону певного напрямку. Це дозволить проаналізувати концентрацію та оцінити ринкову позицію по різних напрямках у кожному регіоні. У межах такої оцінки пропонується розглянути п'ять структурних компонентів (див. рис. 3).

Оцінку попиту та пропозиції на регіональному ринку банківських послуг проведемо, розглядаючи регіональний ринок банківських послуг як сукупність взаємовідносин, що діють у регіонах та пов'язані з виробництвом, наданням, розподілом та споживання банківських послуг. Аналізуючи цей напрям, керуватимемося поглядами вченого в галузі дослідження теорії регіональних ринків А. Новосьолова, який вивчав кон'юнктуру регіональних ринків та їх інформаційну забезпеченість [14].

Отже, оцінка цього напряму полягає в аналізі ринкового середовища, що формується під впливом попиту та зацікавлених споживачів, пропозиції та безпосередньо виробників. Усі перелічені вище складові оцінюються відповідними показниками. Зокрема, попит - наявними грошима за відповідними сегментами ринку, пропозиція - цінами на товари чи послуги, споживачі - групами платоспроможних споживачів, а виробники - кількістю товарів чи послуг.

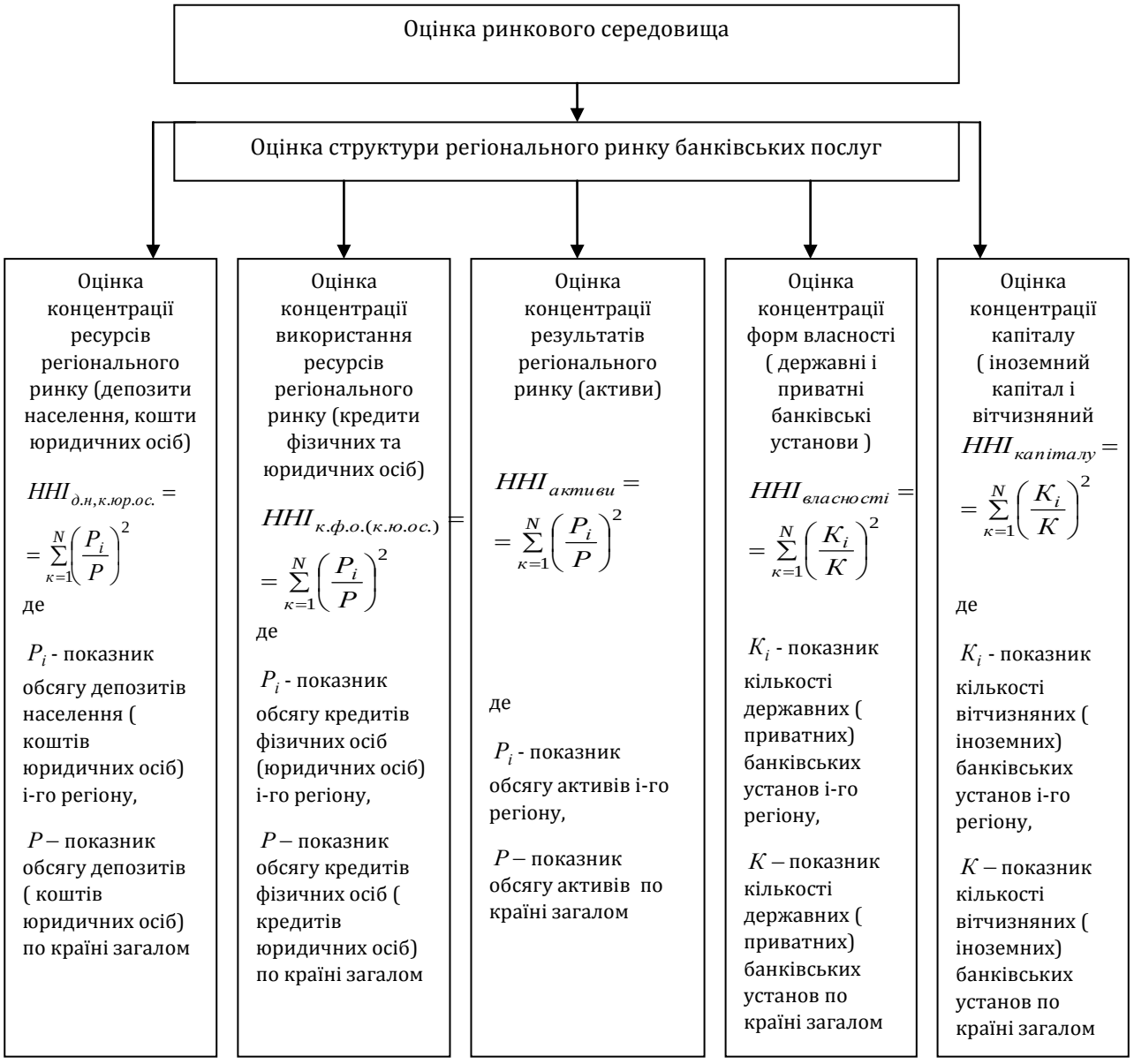

Рис. 3. Методика проведення оцінки структури регіонального ринку банківських послуг

Насамперед слід зауважити, що для оцінки попиту та пропозиції необхідно розглянути рівень можливостей щодо забезпечення ринку необхідною кількістю банківських послуг (банківський потенціал) та рівень можливостей, який визначає придбання цих послуг (споживчий потенціал). Таким чином, ми пропонуємо використати наступні структурні компоненти оцінки: споживчий потенціал для дослідження попиту на регіональному ринку банківських послуг і банківський потенціал для дослідження пропозиції регіонального ринку банківських послуг. Такий підхід надасть можливість комплексно дослідити дві найважливіші категорії, що приводять у рух механізм функціонування ринку банківських послуг.

Надалі підберемо статистичні показники для аналізу запропонованих напрямів і на їх основі проведемо розрахунок з метою проведення подальшої оцінки. (див. рис. 4. та рис. 5.).

Для характеристики попиту скористаємось показниками, виходячи із сукупності всіх споживачів, котрі в змозі повністю або ж частково придбати банківські послуги та рівнем їх купівельної спроможності щодо придбання послуг. У групу зацікавлених споживачів внесемо статистичні дані по чисельності населення регіону, враховуючи віковий його склад та кількість суб'єктів підприємницької діяльності з розбивкою по сферах тощо. Для аналізу купівельної спроможності споживачів скористаємося статистичними даними, що відображають доходи населення та прибутки підприємств. Інтерпретуючи перераховані вище дані, можна провести оцінку попиту на банківські послуги по двох напрямах: потенційні споживачі та діючі споживачі. Такий підхід допоможе розкрити споживчий потенціал регіону, порівнюючи "те, що є" із "тим, що може бути".

Аналізуючи пропозицію, пропонуємо використати поняття банківського потенціалу, який у своєму змісті відображає оцінку за сукупністю наявних ресурсів, необхідних для діяльності і розвитку та оцінку за здатністю виробляти ресурсну базу для діяльності і розвитку (див. рис. 5.).

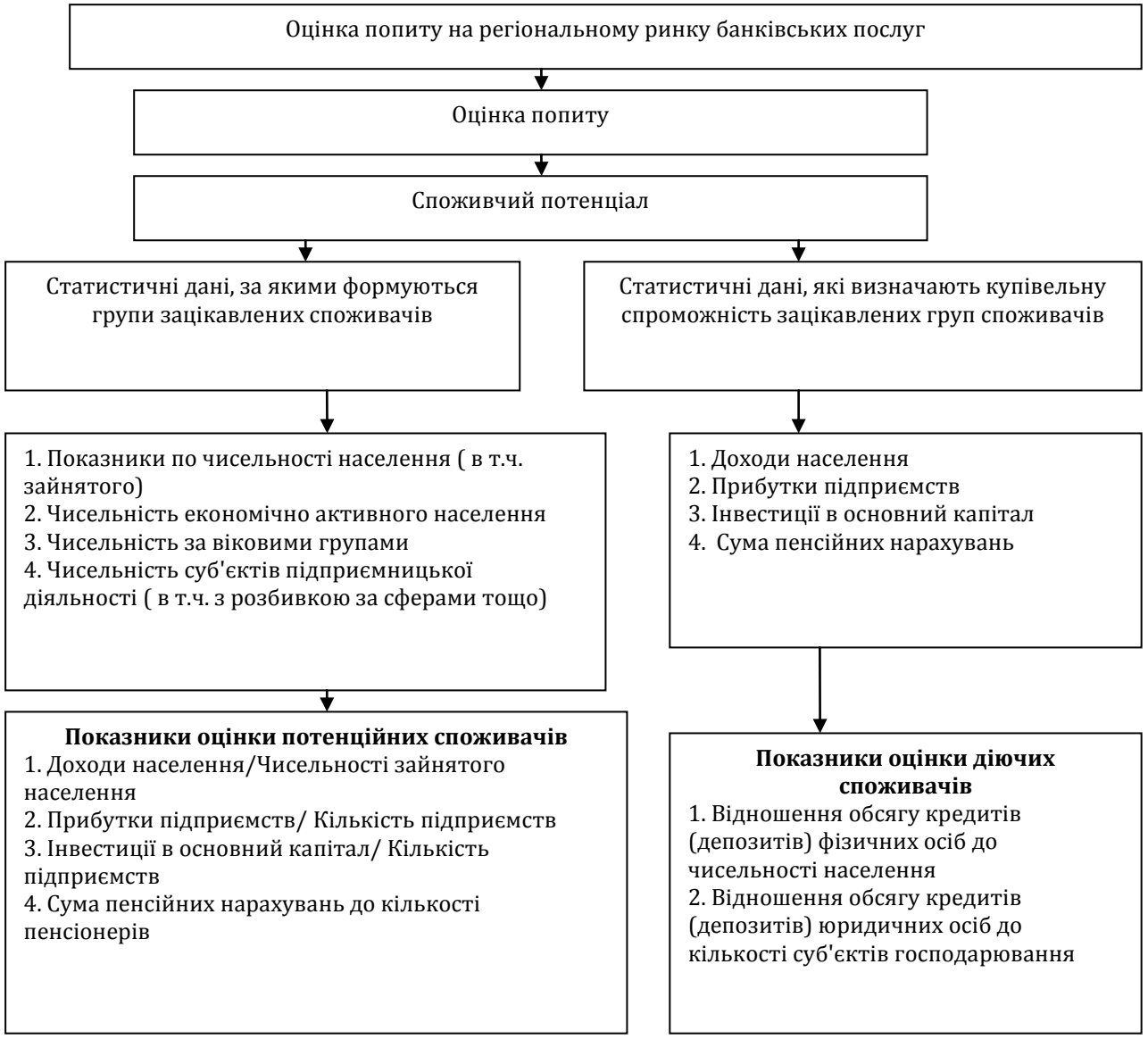

Рис. 4. Методика проведення оцінки попиту на регіональному ринку банківських послуг

Оцінка сукупності наявних ресурсів передбачає дві складові: інфраструктурну та фінансову. Інфраструктурна була розглянута нами при оцінці забезпеченості банківськими установами регіонів. Фінансова - передбачає внутрішню можливість банківських установ надавати та забезпечувати ринок банківськими послугами, тобто спроможність до акумуляції, необхідних для своєї діяльності ресурсів.

Щодо оцінки здатності регіону виробляти ресурсну базу для діяльності та розвитку ринку банківських послуг, то ця складова була запропонована нами в якості підґрунтя, що передбачає соціально-економічне становище регіону, котре відображається в результуючих показниках діяльності та безпосередньо впливає і визначає банківську діяльність. Для прикладу, науковець В. Стойка визначала розвиток регіональної банківської системи на основі визначення питомої ваги наданих кредитів та отриманих депозитів у ВРП [17]. Таким чином, такі показники наявні і при аналізі пропозиції на регіональному ринку банківських послуг, оскільки дають можливість визначити залежність ринку банківських послуг від регіонального розвитку та розкривають потенційні можливості для збільшення та нарощення банківського потенціалу.

Поєднавши статистичні дані вказаних вище двох напрямів, можна проводити подальші розрахунки, які дозволять оцінити пропозицію на регіональному ринку банківських послуг.(див. рис. 5.).

Розраховані показники характеризуватимуться різним виміром, тому для подальшого дослідження та можливості їх порівняння слід провести стандартизацію.

$$X_{ij}^{1} = \frac{X_{ij}}{X_{m+1j}} \tag{3}$$

або

$$X_{ij}^{I} = \frac{X_{m+1j}}{X_{ij}} \tag{4}$$

де (i= 1,2,….m) , (j=1,2,…,n), X_{m+1j} - j-й показник еталонного регіону з найкращим значенням показника. При цьому формула (3) використовується коли еталоном є максимальне значення, а формула (4) - мінімальне.

Інтегральні індекси за напрямками розрахуємо за формулою середнього арифметичного:

$$I_{часткове} = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} Z_c \tag{5}$$

де Z_c - стандартизовані показники за конкретним напрямом оцінки,

n - число ознак або кількість показників, що характеризує відповідний напрямок.

Розрахунок інтегрального індексу розвитку регіональних ринків банківських послуг проведемо за формулою:

$$I_{заг} = \frac{1}{n}\sum_{j=1}^{n} \mathrm{I}_{часткові} \tag{6}$$

де $\mathrm{I}_{часткові}$ - зведені індекси розвитку регіональних ринків банківських послуг,

n - число ознак, що характеризують рівень розвитку.

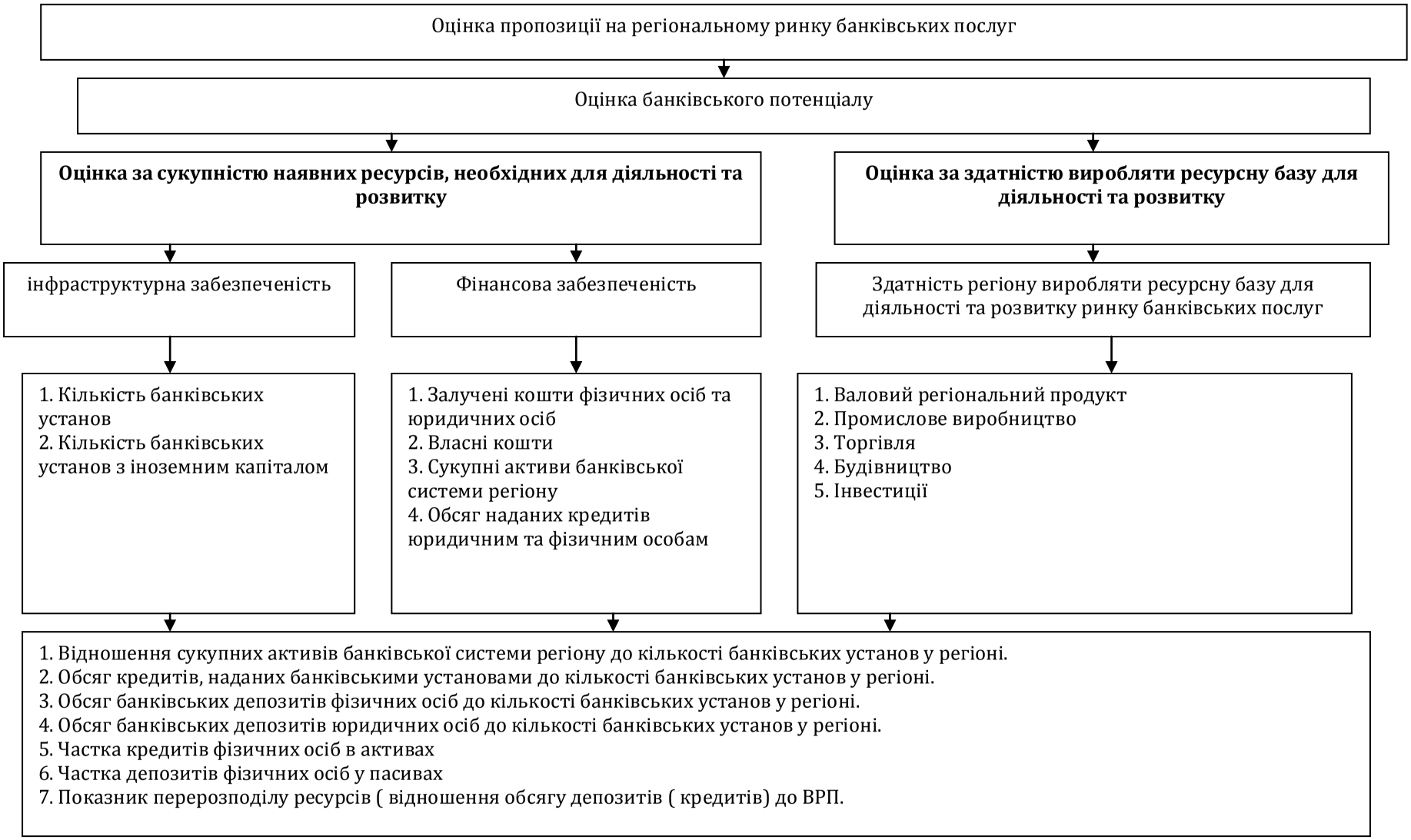

Рис. 5. Методика проведення оцінки пропозиції на регіональному ринку банківських послуг

Висновки та перспективи подальших розвідок

Отже, запропонована методика містить поєднання трьох взаємозв'язаних сфер регіонального, ринкового та банківського зрізу. Наповнюючи перераховані вище структурні компоненти певними змістовими характеристиками і підтверджуючи їх статистичними даними та частковими показниками, ми створили можливість комплексного підходу до оцінки, а визначення інтегрального індексу допоможе відслідкувати розвиток регіональних ринків банківських послуг та сфокусує увагу на виборі стратегічних орієнтирів розвитку регіональних ринків банківських послуг.

Список літератури

1. *Авдашева, С. Б. Теория организации отраслевых рынков / С. Б. Авдашева, Н. М. Розанова. - М.: Магистр, 1998.*
2. *Айнабек, К. С. Теория общественного хозяйствования: учебник / К. С. Айнабек. –Караганда: КЭУК, 2014. – 608 с.*
3. *Бернштам, Е. С. Региональные аспекты организации и государственного регулирования банковской сферы: зарубежный и российский подходы / Е. С. Бернштам, А. Н. Лузанов. – М.: Эдиториал УРСС,2001.-104с.*
4. *Герасимчук, З. В. Транснаціоналізація економіки регіонів України: теорія, методологія, практика: монографія / З. В.Герасимчук, О. І.Гонта. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 468 с.*
5. *Герасимчук, З. В. Територіальна організація банківської системи регіонів України: оцінка та стратегії збагачення її раціональності: монографія / З. В. Герасимчук, Н. І. Корецька. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. – 312с.*
6. *Герасымчук, З. В. Исследование содержательных характеристик регионального рынка банковских услуг/ З. В.Герасымчук, Е. К. Гоманюк //Региональные проблемы преобразования экономики. – 2014. -№6 .- с.31-37.*
7. *Гранберг, А. Г. Основы региональной экономики : учебник для вузов/ А. Г. Гранберг.-2е издание. – М.: ГУ ВШЭ, 2001. – 495с.*
8. *Грудзевич, У. Я. Регіональні особливості формування і розвитку інфраструктури фінансового ринку України: [монографія] / У. Я. Грудзевич. – Львів: ЛБІ НБУ, 2004. – 182 с.*
9. *Енина, Е. С. Оценка пропорциональности развития секторов региональной экономики: диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук : 08.00.05 "Экономика и управление народным хозяйством (региональная экономика, экономика, организация и управления предприятиями, отраслями, комплексами: сфера услуг"/ Енина Е. С.- Калининград, 2009. – 165 с.*
10. *Качан, Є. П. Регіональна економіка : підручник / Є. П. Качан ; За ред. Є. П. Качана .– К.: Знання, 2011. – 670 с.- (Вища освіта XXI століття).*
11. *Региональная экономика и управление [учебное пособие] / Е. Г. Коваленко, Г. М. Зинчук, С. А. Кочеткова и др. - Издательский дом "Питер", 2013. – 288 с.*
12. *Корецька, Н. І. Процес концентрації ринку банківських послуг України: оцінка та стратегії позиціонування / Н.Корецька //Економічний форум. – 2014. – № 1.*
13. *Люзняк, М. Е. Конкурентоспроможність банку на регіональному рівні : дис. на здобуття наук. ступеня канд.. екон. наук : 08.00.08 "Гроші, фінанси і кредит"/ Люзняк М. Е. - Суми, 2010. – 206 с.*
14. *Новоселов, А. С. Теория региональных рынков : учебник /, А. С. Новоселов. - Ростов-на-Дону: Феникс; Новосибирск: Сибирское соглашение, 2002. – 448 с.*
15. *Сонько, С. П. Ринок і регіоналістика / С. П. Сонько, В. В. Кулішов, В. І. Мустафін: навч. посібник. - Київ: Ніка Центр, Ельга, 2002. – 408 с.*
16. *Стеченко, Д. М. Управління регіональним розвитком: навч. посіб. / Д. М. Стеченко. – К.:Вища шк., 2000. – 223с.*
17. *Стойка, В. С. Функціонування і розвиток регіональної банківської системи : дис. на здобуття наук. ступеня канд.. екон. наук : 08.00.08 "Гроші, фінанси і кредит"/ В. С. Стойка. – Ужгород, 2011. - 196с.*

References

1. *Avdasheva, S. Rozanov, N. (1998). The theory of industrial organization. Moscow.*
2. *Ainabek, K. (2014) The theory of social economic. Karaganda.*
3. *Bernstamm, E. & Luzanov, A. (2001). Regional aspects of the organization and government regulation of the banking sector: foreign and Russian approaches. Moscow.*
4. *Gerasymchuk, Z. & Gonta, O. (2011). Transnationalization regional economy of Ukraine: Theory, methodology, practice: monograph. Lutsk.*
5. *Gerasymchuk, Z., Koretskaya, N. (2010). The territorial organization of the banking system of Ukraine regions: assessment and strategies for the enrichment of its rationality. Luck.*

6. *Gerasymchuk, Z. (2014). Investigation of substantial characteristics of the regional market of banking services. Regional problems of economic transformation. Makhachkala.*
7. *Granberg, A. (2001). Fundamentals of Regional Economy. Moscow.*
8. *Hrudzevych, U. (2004). Regional features of the formation and development of the financial market infrastructure Ukraine. Lviv: LBI NBU.*
9. *Enina, E. (2009). Assessment of the proportionality of the sectors of the regional economy: the dissertation for the degree of candidate of economic sciences: Economics and management of national economy. - Kaliningrad.*
10. *Kachan, E. (2011). Regional economy. Kyyiv :Knowledge.*
11. *Kovalenko, E., Zinchuk, G., Kochetkova, S. (2013) Regional Economics and Management. Publishing house "Peter".*
12. *Koretskaya, N. (2014). The concentration banking market of Ukraine: assessment and positioning strategy. Economic Forum. Lutsk.*
13. *Lyuznyak, M. (2010). The competitiveness of the bank at the regional level. Thesis of candidate of economic sciences: Sumy.*
14. *Novoselov, A. (2002). Theory of Regional Markets. Rostov-na-Donu: Novosibirsk: Siberian Agreement.*
15. *Sonko, S. (2002). Market and regionalism. Kyiv: Center Nick, Elga.*
16. *Stechenko, D. (2000). Management of regional development. Kyiv.*
17. *Stoyka, V. (2011). Operation and development of the regional banking system. Thesis of candidate of economic sciences: Uzhgorod.*

Стаття надійшла до редакції 10.03.2015 р.